

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 12 juli 1990 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van aanvullend advies te dienen over

1Een voorstel van decreet houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap;

2Een voorstel van decreet houdende oprichting en regeling van het statuut van een Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij",

heeft op 16 juli 1990 het volgend advies gegeven :

Onder verwijzing naar de artikelen 2, § 1, en 84 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt door de Voorzitter van de Vlaamse Raad aan de afdeling wetgeving een aanvullend advies gevraagd over twee voorstellen van decreet betreffende het statuut van de openbare omroep waarover de Raad van State op 8 juni 1990 de adviezen L. 19.962/8 en L. 19.963/8 heeft uitgebracht. Daartoe wordt in de bijlage bij de aanvraag een reeks van "bijkomende vraagpunten" aan de Raad van State voorgelegd.

Krachtens voormeld artikel 2, § 1, van de gecoördineerde wetten is de afdeling wetgeving slechts bevoegd om van beredeneerd advies te dienen over de tekst van ontwerpen of voorstellen van wet, van decreet en van ordonnantie of van amendementen op deze ontwerpen en voorstellen. Men mag aannemen dat die bevoegdheid zich uitstrekt tot de door de advies vragende overheid gestelde rechtsvragen, althans wat de rechtsvragen betreft welke onmiddellijk aansluiten bij en rechtstreeks verband houden met de voor advies voorgelegde teksten.

In het licht van die door de wet bepaalde bevoegdheid moet dit tweede advies dan ook worden beperkt tot de behandeling van de vragen 1, 3 en 5.

Vraag 1.

1.1. Het feit dat de instelling verplicht zou zijn jaarlijks aan de Vlaamse Raad verslag uit te brengen over de uitvoering van het meerjarenplan en dat dit verslag door de

.../...

Vlaamse Raad moet worden goedgekeurd (en dus eventueel kan worden afgekeurd), komt ten dele tegemoet aan de opmerkingen geformuleerd in het advies L. 19.962/8 van 8 juni 1990. Het blijft evenwel zo dat :

- ten aanzien van de toetsing aan het algemeen belang, op de opportuniteit van de beleidskeuzes die door de raad van bestuur of de vaste commissie worden gemaakt, weinig controle kan worden uitgeoefend;
- de inhoud van het meerjarenplan vaag en algemeen blijft.

1.2. De precisering dat de leden van de raad van bestuur niet alleen worden benoemd maar ook kunnen worden afgezet door de Vlaamse Raad, brengt alleen een verduidelijking van de bevoegdheid van de Vlaamse Raad bij, omdat krachtens een vaste rechtspraak de bevoegdheid tot benoemen ook die tot afzetten inhoudt.

Deze mogelijkheid tot afzetting leidt evenwel niet tot een sluitend toezicht op de beslissingen van de raad van bestuur in die zin dat een herroeping van het mandaat als uiterste maatregel waarschijnlijk zelden in verhouding zal staan tot de door de raad van bestuur genomen of niet genomen beslissingen.

1.3. Met betrekking tot een uitdrukkelijk verwijzen naar het toezicht van het Rekenhof, mag er worden op gewezen dat reeds in het advies L. 19.962/8 van 8 juni 1990 (blz. 6-7) is gesteld dat dit college bevoegd is om toezicht te houden op de openbare omroepinstelling.

Overigens is het vaststellen van de bevoegdheid van het Rekenhof zaak van de nationale wetgever (zie Raad van State, advies L. 19.946/1 van 31 mei 1990; Gedr. St. Vlaamse Raad, 1989-90, nr. 365/1, blz. 121).

Vraag 3.

3.1. Bepalen dat bij het niet uitvoeren van het meerjarenplan een volgende schijf van de dotatie niet wordt uitbetaald, voegt niets toe aan de inhoud van het meerjarenplan zelf die, zoals opgemerkt in voormeld advies (L. 19.962/8, blz. 5), te vaag en algemeen is omschreven. Overigens is de openbare omroep opgevat als een overheidsaangelegenheid. Op deze is bijgevolg de regel van de continuïteit in de openbare-dienstverstrekking van toepassing.

3.2. De Vlaamse Executieve, in het bedoelde geval, belasten met het goedkeuren van de begroting legt een duidelijke band tussen de beleidsorganen van de Vlaamse Gemeenschap en het beleid dat door de raad van bestuur wordt gevoerd.

Vraag is of, in het bedoelde geval, de schakel niet ontbreekt waarbij de Executieve kan optreden als de goedgekeurde begroting niet wordt nageleefd (luidens artikel 13, § 2, van het eerste voorstel van decreet waakt de raad van bestuur immers zelf over de uitvoering van de begroting, zodat het wettigheids-toezicht hier niet speelt).

.../...

3.3. De mogelijkheid voor de Vlaamse Raad om de dotatie geheel of ten dele in te houden, is uiteraard het ultieme wapen waarover die Raad beschikt. Evenwel mag men niet uit het oog verliezen dat artikel 22, § 2, van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen, zoals het is vervangen bij het decreet van 13 juni 1990, op imperatieve wijze bepaalt dat "de jaarlijkse dotatie aan het instituut, ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, wordt vastgesteld op 51,5 % van het aan de Vlaamse Gemeenschap toegewezen gedeelte van het kijk- en luistergeld bedoeld in artikel 37, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten".

Deze bepaling wordt, enigszins aangepast, overgenomen in artikel 16, § 3, van het voorstel Chevalier -Van Rompuy. Het spreekt vanzelf dat de decreetgever een zodanige bepaling te allen tijde kan teniet doen of inkorten. Zoals boven al is opgemerkt, zal men ervoor oog hebben dat het ter zake om een overheidsdienst gaat.

3.4. Wat de verantwoordelijkheid van de leden van de raad van bestuur betreft, mag worden volstaan met erop te wijzen dat - daargelaten de gevallen van strafrechtelijke aansprakelijkheid - de mogelijkheid tot persoonlijke sanctionering van bestuurders van openbare instellingen in de regel beperkt is tot de intrekking van het mandaat.

Vijfde vraag.

.../...

Er bestaan in België geen bij of krachtens een wet of reglement vastgelegde algemene "regels van de journalistieke plichtenleer" omdat men steeds ervan uitgegaan is dat de vrijheid van mening en de vrijheid van pers zich ertegen verzetten dat de overheid dergelijke regels vaststelt.

In het domein van radio- en televisie, zou de Vlaamse Raad wel regels ter bescherming van de omroepjournalisten kunnen aannemen.

.../...

GAM.

- 7 -

L. 20.072/1/V.
L. 20.073/1/V.

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
de Heer	: J. VERMEIRE,	staatsraden,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT,
adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.